

Dag Norling
John Collets Allé 46
0852 Oslo

B-post

«Hamro Patrika»

Norge-Nepal foreningen
c/o Anuradha Gurung
Vallerenga 11
1337 Sandvika

MEDLEMSKONTINGENT:

Enkeltmedlem kr 125,-
Familie kr 175,-
Organisasjon kr 300,-

Konto: 6219 05 79358

Program for møtet onsdag 27. februar 2002

- Årsmøte: årsberetning, regnskap og valg av nye styremedlemmer.
- Anuradha Gurung og Kirsten I. Greiner holder lysbildeforedrag om feiring av Tihar – en av Nepals viktigste festivaler, også kalt "lys-festivalen". Anu og Kirsten var sist gang i Nepal i november 2001. Bildene er hovedsakelig fra en landsby i Kaski-distriktet.
- Daal bhaat (kr. 50,-), kaffe/te og utlodning.

Norge - Nepal foreningen

HAMRO PATRIKA
ORGAN FOR NORGE-NEPAL-FORENINGEN

Nr. 1, februar 2002

**Velkommen til årsmøte
med servering av daal bhaat**

**i Norge-Nepal foreningen
onsdag 27. februar 2002 kl. 19
i Bygdelagssamskipnadens hus
Nordahl Brunsgate 22, Oslo**

Lysbildeforedrag:

**Anuradha Gurung & Kirsten I. Greiner
"Feiring av Tihar-festivalen"**

Neste medlemsmøte: tirsdag 16. april 2002

NORGE-NEPAL FORENINGENS STYRE

Navn	Adresse	Tlf. privat:
Kirsten I. Greiner (leder)	Landingsveien 102 0767 Oslo	22 14 00 01 41 31 81 47
Kristine Ø. Alsvik (nestleder)	Sørligata 46 A 0577 Oslo	97 72 57 18 22 67 72 98
Anuradha Gurung (kasserer)	Vallerenga 11 1337 Sandvika	91 14 93 47
Synnøve Nes (redaktør)	Bergensveien 4 0963 Oslo	90 52 48 57
Arnstein Thaule	Gladvollveien 23 A 1168 Oslo	22 61 48 99 95 86 59 68
Øystein Berg	Gruegate 23 C 0652 Oslo	41 20 02 42
Thronn Berge Larsen	Dannevigsveien 12 0463 Oslo	22 71 98 73
Nayan Malla	Maridalsveien 6 0178 Oslo	97 59 89 20
Unni Poulsson	Veslekroken 10 0379 Oslo	22 73 33 97

PERSONER MED VERV UTENFOR STYRET

Roy Friis (revisor)	Peiskrokveien 8 1482 Nittedal	67 07 69 08
Marit Kleppa (valgkomite)	Skøyenveien 97 0375 Oslo	22 52 10 31
Nikolai Arnø (valgkomite)	Fossekalen 32 3034 Drammen	32 81 86 39

Hamro Patrika er Norge-Nepal foreningens medlemsavis som utkommer fem ganger i året. Forespørsler angående avisen og foreningen kan rettes til styremedlemmene.

E-post adressen til Norge-Nepal foreningen
Foreningen har opprettet en e-post adresse: norge_nepal@hotmail.com
Foreningens styre har adgang til kontoen og den vil bli besvart med jevne mellomrom. Vi skal gjøre så godt vi kan med å besvare henvendelser.

Redaksjonskomité for dette nummeret av Hamro Patrika:
Kristine Ø. Alsvik, Øystein Berg, Kirsten I. Greiner, Anuradha Gurung og Synnøve Nes.

Vil du lære nepali?

Mange har spurt om Norge-Nepal foreningen eller andre arrangerer nepali-kurs. Styret går derfor med planer om å sette i gang et uformelt "kurs". Foreløpig er ikke tidspunkt, sted, lærer, omfang og opplegg bestemt – og aller først trenger vi en oversikt over hvor mange som vil lære litt nepali. Ring en i styret, eller send en e-post til norge_nepal@hotmail.com, hvis du er interessert!

Nepal-kalender 2002

Norge-Nepal foreningen har nå solgt ¾ av sine 100 egenproduserte Nepal-kalendre! Slå på tråden eller send en e-post til styret hvis du vil kjøpe en. Kalenderen er også til salgs på det kommende møte 27. februar.

Valg av nye styremedlemmer på årsmøtet

Det nåværende styrets sammensetning er:

Leder: Kirsten I. Greiner*	Unni Poulsson
Nestleder: Kristine Ø. Alsvik	Arnstein Thaule*
Kasserer: Anuradha Gurung*	
Redaktør: Synnøve Nes	<u>Personer med verv utenfor styret:</u>
Øystein Berg	Revisor: Roy Friis
Thronn Berge Larsen	Valgkomité: Marit Kleppa*
Nayan Malla	Nikolai Arnø

* Personer som er på valg i år

Kirsten stiller til gjenvalg. Anuradha og Arnstein stiller ikke til gjenvalg.

Forslag til vedtektsendring i § 3: Medlemskap

Styret foreslår å endre siste del av vedtektenes paragraf 3 som i dag lyder:

.....Medlemskapet opphører dersom medlemskontingenten ikke er betalt i løpet av det året den gjelder for, eller snarlig etter første kontingentpurring i det nye året. Ved betaling i det nye året, betraktes kontingenten som etterbetaling for året som gikk. Medlemskap opphører også ved skriftlig utmelding til styret. Dersom en person melder seg inn i foreningen på eller etter årsmøtet, kreves ikke kontingent for innværende år. Hvis dette nye medlemmet betaler kontingenten ved innmeldelsen eller før årets utløp, skal kontingenten gjelde for det følgende året.

Forslag til ny tekst:

..... Medlemskap opphører ved skriftlig utmelding til styret. Medlemskap opphører også dersom medlemskontingent ikke betales innen oppgitt frist på første kontingenpurring i inneværende år. Hvis dette medlemmet melder seg inn igjen i foreningen senere samme år, kreves medlemskontingent for hele inneværende år. Dersom en ny person melder seg inn i foreningen på eller etter første møte i høstsesongen, kreves ikke medlemskontingent for inneværende år.

Bakgrunnen for forslaget er at årsmøtet er flyttet fra høsten til vinteren. Styret ønsker også å redusere tiden ikke-betalende medlemmer blir stående i medlemsregisteret. Styret vil sende alle medlemmene en innbetalingsgiro i Hamro Patrika nr. 1. I Hamro Patrika nr. 3 vil de som ikke har betalt, motta en purregiro med betalingsfrist. Medlemskapet opphører ved manglende betaling etter fristens utløp. Forslaget voterer over på årsmøtet.

**Norge-Nepal foreningen
har fått nytt kontonummer:**

6219 05 79358

Referat fra fellesmøtet med den norske Tibet-komité 4. desember 2001

Rundt 70 personer fant veien til Norge-Nepal foreningens fellesmøte med den norske Tibet-komité i desember.

For den norske Tibet-komité fortalte Audhild Gregoriusdotter Rotevatn, journalist i NRK, om et nonneprosjekt i Dharamsala. Rotevatn reiste i januar 2001 til Dharamsala i India for å lage en dokumentarfilm om livet for nonnene som er plukket ut til å være med på et prosjekt der de skal ta doktorgrad innen buddhistiske temaer. Filmen finansieres av Utenriksdepartementet, NRK og Askøy kommune.

Klosteret Dolma Ling ligger litt nedover dalen fra selve Dharamsala. Jentene som bor der, kommer opprinnelig fra Tibet. De har gått til fots over fjellet fra Tibet, via Nepal og til Dharamsala. Mange av jentene har vært i fengsel før de klarte å rømme fra Tibet.

Klosteret støttes av Norge; blant annet har penger fra Operasjon Dagsverk gått til jentene i Dolma Ling. I klosteret må jentene følge et hardt undervisningsprogram og de ofrer mye for å oppnå denne graden. Undervisningsministeren i den tibetanske eksilregjeringen sier at disse jentene er svært viktige for tibetansk kultur.

For Norge-Nepal foreningen holdt Per Kværne, professor i religionshistorie og tibetologi ved UiO, foredrag om kastesystemet. Referat følger i neste Hamro Patrika.

BORGERKRIG I NEPAL

Hver dag drepes noen i Nepal. Den statlige radioen annonserer antallet med hverdagslig selvfølghet. Ingen kaller det borgerkrig, men det er akkurat hva som skjer i Nepal.

På oppfordring fra Statsminister Sher Bahadur Deuba (Nepali Congress, NC) erklærte Kong Gyanendra tre måneders unntakstilstand i hele Nepal fra 26. november 2001. Samtidig ga kongen en forordning - Terrorist and Disruptive Activities Ordinance, (også kalt anti-terrorisme ordinance) - om full mobilisering av Royal Nepal Army (RNA), som siden har gjennomført operasjoner mot maoistene i hele landet sammen med Armed Police Force (APF) og politiet. Nepal fikk rask og klar støtte fra India, USA, Russland, Japan og EU. India lovet å stenge av grensen mot Nepal slik at maoistene ikke kan flykte sørover. Kina bryr seg lite og sier Nepal klarer å håndtere egne interne anliggender.

Fire måneders våpenhvile og lite fruktbare samtaler mellom maoistene og regjeringen tok brått slutt da maoistene 23. november 2001 gjennomførte voldsomme angrep på militærforlegninger, politiposter, banker, offentlige administrasjonsbygninger og andre kontorer i et titalls distrikter. Dette var første gang maoistene angrep de militære styrkene direkte. Verst gikk det utover distriktshovedkvarterene i Syangja og Dang, der bygninger lå i ruiner og nesten 40 soldater, politimenn og sivile ble drept. Maoistene led få tap og fikk med seg enorme pengesummer fra bankene. Fem soldater og 40 maoister mistet livet i Banke, Surkhet, Rolpa og Dang de neste dagene. Deretter tapte maoistene rundt 200 mann i et storangrep mot Salleri i Solukhumbu-distriktet, mens 40 politimenn, 10 soldater og 10 andre ble drept. Med bakgrunn i disse hendelsene var innføring av unntakstilstanden hjemlet i Nepal's grunnlov som stadfester at kongen kan erklære unntakstilstand dersom Nepals suverenitet eller integritet står i fare eller hvis hele, eller deler av, landets sikkerhet trues av krig, ekstern aggresjon, væpnet opprør eller ekstrem økonomisk krise.

Mange drept

Ingen vet med sikkerhet hvor mange som har mistet livet de to siste månedene. Totalt er mellom 600 og 900 mennesker drept, hvorav omtrent 550 er maoister¹, 85 politimenn (inkludert APF), 40 soldater (RNA) og 100 sivile. Maoistene står bak drapene på rundt 60 av de sivile, mens sikkerhetsstyrkene (RNA, APF og politiet) har ca. 40 sivile på samvittigheten. Tallene er usikre og kanskje manipulererte². Omtrent 10.500 maoister har overgitt seg til sikkerhetsstyrkene og lokale myndigheter³. Arresterte personer teller godt over 5.300, hvorav 2.900 ble løslatt etter avhør, 1.300 sitter i varetekt og 1.100 vil bli siktet. Verdier for om lag 80 millioner rupies har gått tapt i kampene.

"Angrip og spre dere som bier"

Sikkerhetsstyrkene ble raskt utplassert i enkelte områder, blant annet i Solukhumbu, etter 26. november. Nå gjennomfører de aksjoner med sikte på å lokalisere maoistene, sperre deres fluktmuligheter, bekjempe dem og besette områdene. Det sies lite om sikkerhetsstyrkenes lokalisering, taktikk og framgang i marken. Hæren ønsker antakelig en stor avgjørende konfrontasjon, mens maoistene har interesse av en langvarig krig som tretter ut soldatene. Maoistene ser derfor ut til å satse stadig mer på bakholds- og overraskelsesangrep i mindre mobile grupper, enn de nærmest forhåndsannonserte massive angrepene det var mange av tidligere. Nå blander maoistene seg med andre nepalesere i landsbyene, de gjemmer seg i fjerne utilgjengelige områder og kjemper etter taktikken "angrip og spre dere som bier", slik Mao selv anbefalte. Sikkerhetsstyrkenes jakt på maoistene er blitt en klassisk geriljakrig.

¹ Det er sannsynlig at en del av de drepte "maoistene" var sivile på feil plass til feil tid.

² Staten har interesse av å overrapportere maoistenes tap for å demoralisere dem og skape oppslutning om en "vellykket krig" i opinionen. Samtidig kan maoistenes tapstall være høyere enn antatt fordi de ofte tar med seg sine drepte. Staten kan ha interesse å overrapportere sine tap for å skape sinne mot maoistene i opinionen, eller underrapportere for ikke å demoralisere egne styrker, gi maoistene inntrykk av "seier" eller synliggjøre for opinionen at krigen langt fra bare er "vellykket". Staten har en klar interesse av å underrapportere sine drap på sivile. Den har tilsynelatende interesse av å overrapportere maoistenes drap på sivile for å styrke befolkningens frykt for maoistene, men samtidig er hvert slikt drap en synliggjøring av at statens kommer til kort.

³ Hvis så mange maoister har overgitt seg, skulle det ikke være flere av dem igjen i Nepal nå, tatt i betraktning myndighetenes tidligere opplysninger om at maoistbevegelsen omfatter ca. 10.000 personer. Enten er antallet som har overgitt seg atskillig lavere enn annonsert, eller det er langt flere maoister i Nepal enn tidligere anslått eller opplyst.

Nepal's militære styrker teller 45.000 mann som er godt trent, men dårlig utstyrte. Landet har intet flyvåpen og RNA disponerte bare noen få helikoptre. Hjelpen kom raskt fra amerikanerne uten at det overhodet ble nevnt i media: allerede et par dager etter innføring av unntakstilstanden, kunne man observere et amerikansk Galaxy transportfly gå inn for landing i Kathmandu, og like etter sto tre-fire amerikansk-produserte Bell-helikoptre på Tribhuvan-flyplassen.⁴ I midten av desember sendte India to Cheetah-helikoptre, som er godt egnet til operasjoner i høyden og kan utstyres med maskingeværer. Statsminister Deuba avviser enhver mulighet for utenlandske tropper på nepalesisk jord, men vil kjøpe våpen – raskt og billig – fra utlandet.

Også maoistene har sine utenlandske kontakter. Det finnes lite belegg for en direkte forbindelse mellom Pakistans Inter-Services Intelligence (ISI) og maoistene, slik India hevder. Nepalesiske maoisters nære samarbeid med indiske kommunister/maoister, hovedakelig People's War og Maoist Communist Center, er til gjengjeld ingen godt bevart hemmelighet. Disse gruppene har etter sigende hjulpet nepalesiske maoister i India's illegale våpenmarkedet, samt bidratt med våpentrening. Antakelig har maoistene også kontakt med separatistgrupper som United Liberation Front of Assam. De har utvilsomt sympatisører blant nepaleserne bosatt i India; All India Unity Socitey med rundt 150.000 medlemmer sies å samle inn store summer til "Folkets krig".

Landminer og bølge-bomber

Maoistene retter sine angrep mot sikkerhetsstyrkene og deres poster, forlegninger og transport, samt mot topp-politikere, kommunikasjonsentre, lokale administrative enheter, ledere på lokalplan og distriktsnivå, partitilhengere (hovedsakelig NC), lærere og andre sivile.

Maoistene bruker våpen stjålet fra politi og militæret, men også kniver, slagvåpen, miner og hjemmelagde granater og bomber. I bakholdsangrepene er støpsel-, bølge- og trykkoker-bomber og granater en vanlig ingrediens: eksplosiver pakkes inn i vanlige bøtter, trykkokere og elektriske støpsler som så kastes mot målet som granater eller utløses med enkle midler på noe avstand. Bensinbomber brukes gjerne mot forbipasserende kjøretøyer. Det er heller ikke uvanlig å sette fyr på biler eller bygninger. Et nytt innslag er maoistiske bannere festet til eksplosiver som går av når noen forsøker å fjerne bannerne. I sine bakholdsangrep har maoistene også begynt å bruke landminer langs veiene. Både i distriktene Lamjung, Palpa, Myagdi og Kalikot har landminer eksplodert. Likeledes gikk en landmine av to kilometer fra Kusma i Baglung, der maoistene angrep en militær konvoi. Flere ble skadet under eksplosjon av en landmine i Sindhupalchowk-distriktet.

Sikkerhetsstyrkene har gjennom sine operasjoner funnet og konfiskert store mengder våpen, ammunisjon, eksplosiver, kjemikalier, piggråd og dokumenter. Sikkerhetsstyrkene har også funnet mye ris som maoistene har tvunget til seg fra ulike landsbyer. Kommunikasjonsutstyr, politiuniformer og endog regjeringsjeoper har kommet til rette. Det har også en brøkdel av de mange milliarder rupies maoistene har ranet fra banker, kontorer og boliger eller "fått" i form av tvungne "donasjoner" fra næringsliv, organisasjoner, skoler og enkeltpersoner. I et forsøk på å bryte ned maoistenes økonomiske nettverk, har Nepal Rastra Bank (sentralbanken) nå frosset over ett dusin personlige konti i ulike forretningsbanker. Kontoinnehaverne mistenkes for å ha nære forbindelser til maoistene.

Konfrontasjoner i hele landet

Det har lenge vært hevdet at 25-30 av Nepals 75 distrikter er påvirket av maoistene. En røff opptelling av antall ganger det har vært kamper, eksplosjoner og drap i de ulike distriktene i desember og januar (uten hensyn til antall drepte, sårede eller antall steder i distriktet), gir en pekepinn på hvilke områder som er mest berørte. Det slående er likevel at hele 62 av Nepals 75 distrikter opplevde kamper, eksplosjoner og drap i perioden. Helt i vest – "fjerne vesten" – er Kailali mest påvirket, mens det ikke er fullt så ille i de to vestligste nabolandsdistriktene, Dadeldhura og Kanchanpur. I Nepal's midt-vestre område er situasjonen verst i Bardia, Salyan, Rolpa og Dang. Jumla, Surkhet og Rukum følger hakk i hæl. I det såkalte vestlige området av Nepal, er Myagdi og Baglung, samt Syangja, Lamjung og Gorkha av de verste distriktene i landet. Situasjonen er noe bedre i Parbat og Palpa. Nepal's sentrale område virker minst berørt av maoistene selv om det er rapportert om en del hendelser i Kathmandu's sørlige nabolandsdistrikt Makawanpur og i Kavrepalanchowk rett øst for Lalitpur og Bhaktapur. Situasjonen i Øst-Nepal er ikke helt ille, men både Solukhumbu, Okhaldhunga og Khotang, samt Taplejung og Ilam har opplevd flere alvorlige hendelser.

I Kathmandu-dalen er transporten redusert og butikkene holder oftere stengt. Militære kjøretøyer og væpnede soldater patruljerer hovedstaden. Både kjøretøyer og gående inspiseres, og folk oppfordres til å alltid bringe med seg identifikasjonspapirer mellom kl. 22 og 05. Det er innført

⁴ Egne kilder.

strenge sikkerhetsrutiner på Tribhuvan International Airport (TIA) hvor kun flypassasjerer og agenter fra reisemyndighetene slipper inn. Andre blir stanset utenfor flyplassområdet der det ikke er informasjonstavler om avganger og ankomster. Telefoner til TIA gir bare opptattsignal.

Det har vært forholdsvis rolig og få skader i Kathmandu. Sikkerhetsstyrkene har desarmert en rekke banner-bomber i Lalitpur og Bhaktapur uten at noen har kommet til skade. Det ble store materielle ødeleggelser, men ingen personskader, da maoister sprengte to kraftige bomber i Coca-Cola fabrikk i utkanten av Kathmandu 29. november og senere gjennomførte en eksplosjon ved en militærforlegning i Lalitpur. Heller ikke bomber i boligene til topp-politikere har gitt personskader. En offentlig tjenestemann ble imidlertid såret da maoistene angrep og satte fyr på tre biler. De kastet også bensinbil mot en regjeringsbil som passerte i Sanepa i Patan. En sikkerhetsvakt ved den amerikanske ambassaden ble skutt og drept på åpen gate i hovedstaden, mens to små gutter mistet livet i en eksplosjon i Banepa, Kathmandu-dalen, da de lekte med en bombe maoistene hadde lagt igjen.

Den spente situasjonen merkes også i Pokhara. Sent i november sprengte maoistene et kontor i utkanten av byen og tidlig i desember drepte de to politimenn i Dhampus, nord for Pokhara. Selve Pokhara og Kaski-distriktet er forholdsvis rolig, men i de omliggende distriktene er det daglige maoist-angrep og konfrontasjonene mellom dem og sikkerhetsstyrkene.

Nepal's infrastruktur fungerer stadig dårligere. Mange bussforbindelser er innstilt og nesten ingen busser kjører etter mørkets frembrudd av fare for angrep. I tillegg er det fremdeles lokale portforbud om natten flere steder i landet. Få private helikoptre er i drift og flere flyplasser stengt. Sallie i Rukum-distriktet fikk sitt tårn og deler av flyplassen ødelagt etter maoistenes bomber som også gjorde skade på et sykehus og såret flere personer der. Maoistene har angrepet flere flyplasser, blant annet i Surkhet. Også kommunikasjonsinstallasjoner er et yndet mål. Maoistene har ødelagt telekommunikasjonstårn i Rolpa, Dhading og Syangja (i Nuwakot rett sør for Pokhara), samt sprengt radio- og telefoninstallasjoner i andre distrikter. Spesielt i Nepal's vestre område er mange steder, deriblant Jomosom, uten telefonforbindelse. Tidlig i desember angrep maoistene en telekommunikasjonsstasjon i Nagarkot, men her klarte RNA å jage dem.

"Kulene ser ikke hvem som er hvem"

Noen få steder i Nepal har lokalbefolkningen klart å jage vekk maoistene og levert våpnene deres til sikkerhetsstyrkene, men i mange områder fikk maoistene godt fotfeste, ødela lokale institusjoner og etablerte sitt eget styresett etter at myndighetene trakk tilbake sine politiposter. Maoistene er fremdeles aktive på landsbygda og sikkerhetsstyrkene drar ikke lenger ut på bygda enn at de kan returnere til tryggere steder om natten.

I en borgerkrig rammes sivilbefolkningen hardest. Nepaleserne flykter ikke bare fra maoistene, men også fra sikkerhetsstyrkene. Politiet arresterer dem hvis de gir etter for maoistenes krav om mat, penger og husly – maoistene dreper dem kanskje hvis de nekter. De militære presser dem for opplysninger om maoistene, og maoistene hevner seg hvis de mistenker at noen har forrådt dem. Om dagen patruljerer sikkerhetsstyrkene i sine biler – om natten går maoistene fra dør til dør. Dessuten; "bombene og kulene ser ikke hvem som er hvem" når det kommer til konfrontasjoner. Maoistene har heller intet imot at sikkerhetsstyrkene dreper sivile fordi det kan gjøre krigen upopulær blant nepaleserne og så uenighet mellom de politiske partiene.

Flere landsbyfolk og lokale ledere reiser nå til byene og India på jakt etter arbeid og en tryggere tilværelse. Nesten alle menn og lokale ledere i de sørlige delene av Solukhumbu-distriktet flyktet fra hjemmene sine da Khumbuwan Liberation Front (KLF) og maoistene slo seg sammen om å rekruttere minst ett medlem fra hvert hushold: "hvert hushold må bidra med en mann, ellers dreper vi dere en etter en". KLF kjemper for etablering av en egen stat. I Baglung og Sankhuwasabha har mange personer flyktet til distriktshovedkvarteret etter drap, trusler, ran og mishandling fra maoistene, men sikkerhetsstyrkene hadde ved årsskiftet ikke gått inn i områdene til tross for lokale myndigheters bønn om hjelp.

Folk vil ha sannheten – ikke bare nyhetene

Med unntakstilstanden følger midlertidig oppheving av en rekke av innbyggernes rettigheter, deriblant bevegelses-, samlings- og ytringsfriheten, samt retten til herredømme over egen eiendom og frihet fra ikke-preventiv varetektsfengsling. Myndighetene kan nå varetektsfengsle personer uten skjellig grunn til mistanke, innføre portforbud, hindre personer å reise inn i områder og nekte folk å holde større møter eller demonstrasjoner. Oppheving av ytringsfriheten innebærer pressesensur og delvis knebling av kritiske røster. Samlet blir resultatet at opposisjon undertrykkes og så å si bare den offisielt godkjente versjonen av hendelser blir offentliggjort.

Nesten alle som faller for sikkerhetsstyrkenes kuler, betegnes som "maoister". Myndighetene tilbakeviste først ulike organisasjonenes påstander om brudd på menneskerettighetene og at militæret og politiet har mishandlet og drept sivile. Senere innrømmet regjeringen, i forsiktige ordelag, at enkelte sivile kan ha blitt drept. Regjeringen har nå lovet å undersøke saken.

Daglig arrangeres menneskerettighetskonferanser og –møter, men informasjonen de produserer og formidler er ikke nødvendigvis korrekt. Ofte er arrangementene i regi av politiske partier – eller organisasjoner støttet av politiske partier – som bruker disse arenaene for å kritisere sine opposenter.

Regjeringen har gitt streng ordre om å ikke skade eller drepe personer som tas til fange, men først i januar, og etter sterkt press fra menneskerettighetsorganisasjoner, har Røde Kors fått tillatelse til å besøke områdene der kampene foregår og inspisere forholdene for maoister fengslet rundt om i landet.

Statsminister Deuba har forsikret at unntakstilstanden kun er et middel for å komme maoistene til livs og at det ikke er innført noen restriksjoner for sivilbefolkningen. RNA har imidlertid anbefalt å kontrollere alt media publiserer. Mens journalister og organisasjoner ble nektet adgang til flere steder i landet, sa myndighetene at de ikke trengte offisiell tillatelse for å besøke problemområder. Senere opplyste forsvarsdepartementet at slik tillatelse var nødvendig for å "informere sikkerhetsstyrkene da staten ikke kan risikere journalisters liv ved å la dem reise inn alene".

Siden unntakstilstanden ble innført, er mer enn 30 journalister arrestert og forhørt om sine kontakter. Det hevdes også at fire journalister allerede satt i varetekt før annonsering av unntakstilstanden. Regjeringen har likevel vært sparsom med bruken av sine maktmidler overfor media fordi pressesensuren har fungert i form av selvjuss.

Kanskje er det sant at maoistene overgir seg i hopetall og at de lider store tap, og kanskje gjør sikkerhetsstyrkene alt de kan for å skåne sivilbefolkningen. Men nyhetene begynner å ligne på panchayat-tidens Radio Nepal: tørre tall, utdrag av taler og motstridende opplysninger fra ulike offentlige organer. Media i Nepal har da heller aldri vært kjent for å sjekke sannhetsgehalten i sine publikasjoner eller gå av veien for å la seg kjøpe og bruke av politikerne. Men etter ti år med pressefrihet, kan verken media eller myndighetene ta seg råd til å fornærme publikum: folk vil ha sannheten – ikke bare nyhetene.

Fra utvikling til våpen

Krigen i Nepal er en økonomisk katastrofe og nasjonal tragedie der penger øremerket utviklingsformål, nå omdirigeres til våpen. Samtidig ber finansministeren om penger til bro- og veibygging, drikkevann, utdanning og helse fra utenlandske donorer som er positive, men samtidig ser med skepsis på korrupsjonen i landet. Omtrent 25-30% (15 milliarder rupies) av utviklingsbudsjettet på ca. 50 milliarder rupies vil brukes til forsvarsutgifter. Mange utviklingsprosjekter står stille på grunn av dårlig økonomi og fordi det er vanskelig og risikabelt å reise ut på landsbygda. Isteden gjør de så lite de kan uten å legge ned.

Regjeringen har budsjettet med 6% økonomisk vekst og inntekter på 60,25 milliarder rupies inneværende skatteår. Nå ser veksten ut til å bli knappe 3% og inntektene bare 55 milliarder, mens forsvarsutgiftene blir nesten 5 milliarder høyere enn de budsjetterte 10,31. Regjeringen har allerede senket kravet til forretningsbankenes pengereserver og dermed frigjort 2 milliarder. I tillegg forventer regjeringen å generere 2 milliarder rupies fra økt inntektsskatt og en rekke nye eller økte skatter og avgifter på blant annet telekommunikasjon, bensin, diesel, parafin, import av ris og kjøretøyer og eksport av garn og kobberprodukter. Statlig finansierte prosjekter pålegges 25% utgiftskutt og utgifter til offentlig helse skal slankes med 10%. Endringene kritiseres av opposisjonspartiene fordi situasjonen dermed blir enda vanskeligere for landets innbyggere og den allerede hardt pressede økonomien. Uten unntakstilstanden måtte regjeringen lagt disse skatte- og avgiftsendringene fram for votering – og lagt seg selv åpen for kritikk og eventuelt nederlag – i en ekstraordinær sesjon i parlamentet eller ventet til februar når vintersesjonen tar til.

Paradokset er at sparekniven ikke når inn over parlamentets dørstokk: tidenes største kabinett med hele 41 personer er urørt og sluker fortsatt millioner fra statskassen. Regjeringen har endog besluttet å bygge et nytt og trygt boligkompleks for Under- og Overhusets totalt 265 medlemmer på "ett område som gjør det enklere for myndighetene å sørge for sikkerheten til folkets representanter" – og fordi politikerne klaget på dagens høye leie- og bokostander.

Turismen i krise

Nepal's økonomi er sterkt svekket og nye investeringer avhenger av en fredeligere situasjon. Politisk instabilitet, innenriks uro og internasjonal terrorisme er i ferd med å ødelegge turismen. Det rapporteres om 6% nedgang i 2000, opptil 20% i 2001 og atskillig dårligere tall siden november.

Turistnæringen, som bringer inn utenlands valuta og sysselsetter tusener direkte (og millioner indirekte), er på randen av kollaps.

Royal Nepal Airlines Corporation (RNAC) har igjen kansellert sine flygninger til Bangalore og Bombay. Inderne velger andre turistmål etter siste års uroligheter, unntakstilstanden og en "fornærmende" innføring av passkontroll for indere.

Nepal's femten private flyselskaper har lenge hatt problemer til tross for kostnadsreducerende tiltak. Etter åpning av markedet for innenriksflygninger i Nepal for ti år siden, etablerte selskapene seg på de mer populære innenriksrutene, men har hele tiden vært avhengige av turistinntektene fra mountain flights. Antall flygninger er nå redusert med opptil 40%. Selskapene sysselsetter mer enn 3000 personer, hvorav 450 allerede er sagt opp.

Bankene har lånt ut store summer til flyselskapene og investert mye kapital i turistsektoren, spesielt i bygging av hoteller. Hvis selskaper går konkurs og turistnæringen faller sammen, kan bankene komme til å gå samme vei. Som en av Nepal's største inntektskilder kan en skipbrudden turistnæring føre til kollaps i landets økonomi.

Utsiktene til oppgang er illusoriske og det virker lite sannsynlig med en statlig redningspakke når myndighetene knapt klarer å finansiere forsvarsutgiftene som eskalerer til nye høyder. Regjeringen har imidlertid besluttet å forenklet visumreglene og redusere avgiften til US \$ 30 (single entry) og US \$ 50 (multiple entry). Hotellene gis utsatt frist på betaling av elektrisitetsregninger og for å fylle tomme hotellrom, tilbyr turistnæringen og RNAC billige reisepakker på destinasjoner betjent av flyselskapet. I tillegg åpnes seks nye distrikter (bl.a. Taplejung og Manang) for gruppeturister og 103 nye fjelltopper for klatring. Dermed er totalt 263 topper tilgjengelige klatremål. For topper under 6.500 m.o.h. kreves ikke lenger en liason-offiser. Men klarer myndighetene og turistnæringen å overbevise potensielle turister om at landet er trygt å ferdes i?

Fortsatt unntakstilstand?

Etter tre måneders unntakstilstand (23. februar) må et forslag om forlenget unntakstilstand framsettes i parlamentet og oppnå 2/3 flertall. Først da kan det bli nye tre måneder med unntakstilstand i Nepal. Deretter kan parlamentet eventuelt beslutte forlengelse i ytterligere seks måneder. Maoistene har klar interesse i fortsatt unntakstilstand og langvarig krig som tærer på regjeringens stramme budsjett og befolkningens tålmodighet. Politikerne må også stemme over Terrorist and Disruptive Activities Ordinance som tillater fortsatt mobiliseringen av RNA. Spørsmålet er blant annet om RNA's mandat trekkes tilbake hvis unntakstilstanden ikke forlenges. Flere av opposisjonspartiene, samt NC's partipresident (og Deuba-rival) Girija Prasad Koirala og hans tilhengere, påpeker at unntakstilstanden bør oppheves så raskt som mulig, mens militære ledere og statsminister Deuba (og hans NC-fløy) sier den vil og må vedvare til maoistene elimineres. Koirala, snakker om "en bredere demokratisk allianse", men uttrykker "sin fulle støtte" til partifelle Deuba – antakelig fordi det er lite gunstig om Deuba får all kreditten og velgeroppslutningen ved en eventuell seier over maoistene. Hovedopposisjonspartiet Communist Party of Nepal - United Marxist Leninist (UML) sitter på gjerdet og advarer regjeringen om ikke å ta opposisjonens støtte for gitt – og foreslår samtidig at en samlingsregjering med "rettferdig fordeling" av ministerposter muligens kan sikre 2/3 flertall. Utspillene fra Deuba's rivaler kan tyde på at voteringen kan gi knappe marginer for eller imot forlengelse. Det er dog vanskelig å vurdere om kritikken mot unntakstilstanden er reell eller bare del av det vanlige politiske spillet og den interne kranglingen for å bedre egen maktposisjon i neste runde. Uten forlengelse i første runde, kan nepalesisk politikk gå mot en real stillstand. Samtidig er det fare for at regjeringen finner det mer behagelig å arbeide under unntakstilstand og at opposisjonspartiene finner kortsiktig interesse i å støtte oppunder.

Nepaleserne har god tatt å gi midlertidig avkall på sine rettigheter. Opinionen peker i forsiktig favør av beslutningen om å innføre unntakstilstanden. Men det er en betinget støtte. Gjenoppretting av lov og orden i Nepal vil bare behandle symptomene på, og ikke roten til, dagens situasjon. Roten har politikerne selv skapt. Dette er ikke statens krig mot opprørere, men befolkningens krig mot korrupsjon og en uansvarlig politisk elite. Likevel synes politikerne nå opptatt av å kjempe om pengene og makten – mens hæren og politiet kjemper mot maoistene.

Kirsten I. Greiner

Artikkelen er basert på egne betraktninger og nyheter fra The Times of India 30. november 2001, The Economist 1. desember 2001, Spotlight 7.-13. desember 2001, Nepali Times 7.-13., 11.-17., 14.-20. og 21.-27. desember 2001 samt 28. desember 2001-3. januar 2002, The Kathmandu Post 27. og 30. november og 6., 8., 13., 16., 21., 24., 28., 29., 30. og 31. desember 2001, samt 1., 3., 8., 10., 11., 12., 14., 17., 18., 20., 21., 22., 23. og 24. januar 2002, Kantipur 6. og 7. desember 2001 og 25. januar 2002, People's Review 6.-12. og 13.-19. desember 2001 samt 24.-30. januar 2002 og Spotlight 11.-17. og 25.-31. januar 2002..

Alt er ikke bare ille!

- Inkludert utdrag fra intervju i Nepali Times 30.11. med Krishna Sapkota, leder i distriktsutviklingskomiteen i Kavre.

*Nepali Times 3. januar
Fritt oversatt og bearbeidet av Thrond Berge Larsen*

Til tross for alle dårlige nyheter, er mye oppnådd i Nepal de siste 12 årene. Her er noen av de minst kjente suksess-historiene!

Nepal har gått fra krise til krise siden gjeninnføringen av demokratiet i 1990. Men til tross for de dystre utsiktene, er det skjedd mye positivt. Mange nye, kreative og bærekraftige initiativ er tatt både på utviklingsfronten og når det gjelder landsbygdsutvikling.

- Til tross for overskrifter som kan tyde på det motsatte, så har det vært en kraftig økning i skogdekket i de siste 15 årene.
- Det er en demokratisk krise i hovedstaden, men innføring av lokal selvbestemmelse og den revolusjonære desentraliseringsloven har medvirket til en utvikling på grasrota som har gitt folk på landsbygda makt til å treffe beslutninger som innvirker på deres hverdag.
- Inntil unntakstilstanden ble deklarerert, var de nepalesiske media kanskje de frieste i Sør-Asia. Nepal var det første landet som tillot lokale FM- stasjoner og private radiosendere.
- Deregeleringen innen elektrisitetssektoren førte til bygging av mange middels store vannkraftverk av utenlandske investorer, noe som gjorde slutt på knappheten på elektrisitet. Også her var Nepal først ute i Sør-Asia.
- Innlandsflygingen tok et stort skritt framover med innføringen av fri konkurranse i 1992, med bedre service og lavere priser – noe turistindustrien kunne nyte godt av.
- Nasjonalparker og andre verneområder dekker i dag mer enn en fjerdedel av Nepals areal

Nepals åser er igjen grønne

Hver gang det er flom i India og Bangladesh under monsunen, skriver man om tap av skogdekket i åsene i Nepal. Forskere skrev bøker for 20 år siden om hvordan deforestation og jorderosjon ville gjøre Nepal til en ørken innen årtusenskiftet.

I 1993 ble det innført en lov som innførte eierskap og forvaltning av skoger til lokale landsbykomiteer. Innbyggerne dannet brukergrupper som plantet, beskyttet og forvaltet skogene. I løpet av få år vokste det igjen skog i mange områder. Nepals eksperter hjelper i dag andre land til å lære av dette. Selv om det er mindre skog i dag i Nepal enn i tidligere tider på grunn av hogsten av skog på slettene i Terai, så er det en reell økning av skogdekket i "Midhills". Aktivisten Bhumi Raman Nepal sier det slik: "Da vi for 20 år siden begynte lobbyingen for å gi skogene tilbake til landsbyene, trodde vi det ville ta 50 år før vår drøm ble til virkelighet. Og se på trærne nå!" Han er nå formann i skog- og miljøverngruppen i Dhading distrikt.

Tenk lokalt – svar på maoistenes utfordringer !

I Nepals konstitusjon heter det at folk skal sikres deltagelse i politiske beslutninger. Ingen trodde imidlertid at desentralisering av makt ville skje i et samfunn med så sterke

føydale tradisjoner. Likevel - noe har skjedd. Til tross for politisk krangel, gikk den revolusjonære loven om lokalt selvstyre gjennom i Parlamentet i 1998. Loven brøt mange barrierer og overførte ikke bare bestemmelsesretten, men også retten til å innføre lokale lover innen mange felt til valgte landsby- og distriktskomiteer. Innføringen av dette i praksis har imidlertid tatt lenger tid enn man håpet, men det er allerede mange lokale komiteer som er i full drift. Og der dette har skjedd, har desentraliseringen ført til mer demokrati. Neste budsjettår vil lokale komiteer bli overlatt ansvaret for landbruksprosjekter, postvesenet, grunnutdanningen og primærhelsetjenesten.

I et samfunn der sentralregjeringen har mistet sin autoritet, kunne denne desentraliseringen bli svaret på mange av Nepals problemer, også maoistenes opprør. "Der som desentraliseringen har virket, og det er fulgt opp med penger, har det vært få problemer selv med maoistene", sier Krishna Prasad Sapkota, UML- aktivist og leder av Kavre distriktsutviklingskomite (DDC). "Hva er det som skjer når folks forventninger om utvikling ikke innfris? Jo, det gjør at ungdommen blir ekstremister." Men han innrømmer at man er sterkt avhengig av at sekretariatene og medlemmene i komiteene er idealistiske.

Han peker også på at sentralregjeringen ikke har vært flinke nok til å legge forholdene til rette for lokalt selvstyre. De er fortsatt for interessert i å beholde makten og skattepengene selv, noe som skaper en masse problemer lokalt. Politikerne snakker om viktigheten av desentralisering, men når de kommer til makten i Kathmandu gjør de likevel ikke noe med det.

"Vi har en god konstitusjon, men selv om det der er forutsatt at makten skal desentraliseres så harmonerer dette ikke det med det som står i mange lover. Disse lovene må derfor endres. Dette gjelder for eksempel lover som regulerer forvaltningen av skogene, vannressursene og gruvedrift"..

"Hva har du å si om NGO-enes rolle og donorenes støtte til disse?"

"I et demokrati, må både folk selv og organisasjonene styrkes. Dersom organisasjonene er sterke kan det oppstå diktatoriske tendenser, dersom folk er for sterke kan det bli kaos, jeg mener det er meget viktig å balansere disse to hensynene. Så spørsmålet er ikke om å støtte enten NGO-ene eller distriktsutviklingskomiteene (DDC). Det er det sivile samfunn som en helhet som må styrkes fordi det er derfra NGO-ene bør springe ut. Jeg tror at mange av dagens NGO-ere ikke representerer det sivile samfunnet, og aktivitetene deres er ikke bærekraftige. Heller ikke alle DDC-ene er kapable, så kapasitetsbygging, fordeling av makt og ressurser må komme samtidig. Man kan ikke bare drive med desentralisering av prosjekter, men man må også fordele makt til lokale organer. Disse lokale organene må være folkevalgte og folk må kunne etterprøve resultatene deres. Det at det ikke er så lett å skjule korrupsjon i et lokalsamfunn, er en av de gode tingene ved desentralisering."

Folk mister ikke lenger synet !

Ukjent for resten av verden, så har Nepal også taklet utfordringen med å gi folk billig og sikker øyebehandling- og den er av verdensklasse! For tyve år siden måtte nepalesere som fikk grå stær enten dra til India for behandling eller de mistet synet. Idag kommer pasienter fra India til Nepal for behandling. I 1981 var det bare et øyesykehus i Nepal, i dag er det 17 sykehus og 32 andre øyeklinikker. Sanduk Ruit er direktør for Nepals øyeprogram som var pionerer i moderne lavkostkirurgi og har lært bort metoden til leger i Eritrea, Kambodsja, Kina, Vietnam og Burma. Han sier: "I et land som vårt, er trikset å gi sikker behandling billig".

Vill suksess

I november i år 2000 viste Nepal fram sine suksesshistorier innen viltforvaltning ved å avholde en stor World Wildlife Fund – konferanse. Og Nepal har mye å være stolt av: Nepals enhornede neshorn er reddet fra utryddelse, den kongelige bengaltigern har gjort et dramatisk comeback til Chitwan nasjonalpark, det utføres forskning på snøleoparden, fjerdeparten av Nepals areal er vernet og man kan vise til mange suksesshistorier innen økoturisme. Nå er det planer om å verne et 50,000 km² skogrikt område i et Nepalsk- Indisk felles landskapsverneområde til beste for tiger, neshorn og elefanter.

Høytflyvning

Inntil for 10 år siden var det å vanskelig å få billett til innlandsflyene. Nå er rutenettet ekspandert, prisene er blitt noe lavere, men ikke minst er det nå lett å få billett.

Hjernevinning

Fram til 80- årene, kunne man studere medisin kun ved Tribhuvan-universitetet, og det fantes kun én ingeniørskole. Nå er det mer enn 12 medisin- og ingeniørhøgskoler, og noen av disse rangerer blant de beste i Asia. Dette har i stor grad endret på mønsteret ved at nepalesere tar høyre teknisk utdanning i India, Pakistan og Bangladesh. I dag har medisininstituttene elever fra Maldivene, India, Bangladesh og Sri Lanka.

Power to the people

En av de største suksessene som følge av statens nye investeringspolitikk er det som har skjedd innen elektrisitetssektoren. Nå prioriteres billige middels store vannkraftverk som er raske å bygge. Som vanneksperter Ajaya Dixit sier: "Innføring av politisk pluralisme i 1990 ble fulgt opp med pluralisme også innen kraftutbygging." Til tross for dette er det riktignok hittil bare 15 % av befolkningen som har fått strøm, men prosenten øker stadig. Nepal har videre utviklet innenlandske produserte mikrokraftverk på 5-20 kW som for eksempel lett kan installeres der det finnes tradisjonelle vannmøller. Denne teknologien eksporteres til Lesotho, Sri Lanka og deler av India.

Jazzmandu i Kathmandu

Travel Trade Reporter, Jan 28-Feb 3, 2002
Oversatt av Øystein Berg

Kathmandu har sin egen jazzfestival 12-23 Mars 2002, Jazzmandu. Dette er planlagt å bli det største jazzarrangementet i hele Sørasia, og er den første jazzfestivalen noensinne i Kathmandu, for ikke å snakke om Nepal. Det loves at festivalen skal skaffe oppmerksomhet og god reklame for Nepal både blant jazzentusiaster og turister generelt.

Tek Dange som er PR-ansvarlig for Nepal Tourism Board uttrykte sin fulle støtte til arrangementet da de ser dette som en god mulighet for å profilere seg ovenfor utlandet. Man håper at dette skal bli en årlig "happening" som gjør at mange kommer for å besøke landet.

Jazzmusikere fra alle verdenshjørner er ventet å delta på festivalen, men det vil bli satset også på å få fram lokale nepalesiske band. Arrangørene håper at dette kan være en sjanse til å vise at Nepal er et trygt sted å reise til, samt at man håper dette kan være stor inspirasjon for de lokale musikerne som da får anledning til å være med i en større internasjonal festival.

Kjemper for trosfriheten

Error! Unknown switch argument.

Mandag 28. januar 2002

Amnestys Petter Eide mener det er feil å presse sin religion på andre. Nepalmisjonær Trond Berg mener det er en menneskerett å gi folk muligheten til å velge Jesus.

Amund Hestsveen

amundh@vartland.no

VÅRT LAND

På denne tiden i fjor satt Trond Berg fengslet i Nepal, mistenkt for ulovlig misjonsvirksomhet. Amnesty International involverte seg i Berg-saken 21. desember, og vurderte løpende å adoptere ham som samvittighetsfange. Saken løste seg til Bergs fordel før Amnesty var ferdigtenkt om emnet. Berg, to nepalere og en inder ble løslatt den 11. februar etter å ha fått en mild dom.

Ett år etter fengslingen treffes Trond Berg og Amnesty Internationals generalsekretær i Norge, Petter Eide, over en kopp kaffe.

– Etter å ha møtt deg i dag, synes jeg du har mer perspektiv og flere nyanser enn det jeg fikk inntrykk av i fjor, sier Petter Eide til Berg.

Amnestys generalsekretær, Petter Eide, og misjonær Trond Berg, er enige i at religionsfrihet dreier seg om respekt og retten til å velge. Eide taler varmt for et samfunn der man respekterer hverandres forskjellighet. (Foto: Håvard Sæbø)

Vanskelig sak

Petter Eide hadde vært Amnestyleder i knappe seks måneder da Berg-saken dumpet ned i fanget på ham.

– De sakene jeg var mest markert på i min første periode som generalsekretær, var å forsvare nynazistenes rett til å være i Oslo – og Trond Bergs rett til å si det han ville i Nepal, sier Eide og smiler. Eide forteller om hvordan Amnesty arbeidet med saken fra desember og frem til Bergs løslatelse i februar.

– Vi vurderte Bergs sak frem og tilbake. Når Amnesty skal adoptere en samvittighetsfange må vi ha gjort vår egen resesarch. Informasjonen må være uavhengig og ekstremt etterrettelig, sier Petter Eide. Han var selv i Nepal når arrestasjonen av Berg fant sted.

– Det som fattet vår interesse, er det grunnleggende prinsippet om

religionsfrihet og ytringsfrihet.

Eide tegner et bilde av hva som ville skjedd dersom de hadde adoptert Berg, og anklagene mot ham senere skulle vise seg å være riktige.

– Det hadde ødelagt enormt for Amnesty, som står veldig sterkt i Nepal. Han henvender seg til Berg:

– Når vi holdt på med saken din i vinter, synes jeg du var naiv, men det var mitt privilegium og min plikt å beskytte deg.

– Det som er viktig for meg, er at det grunnleggende må finnes en rett til å velge selv hva du ønsker å tro på og leve for, sier Berg.

Han dro til Nepal for å forkynne i bestående kristne menigheter, og forteller om kummerlige kår for kristne i Nepal.

– De må sove på vakt i menighetslokalene, og de blir utsatt for bombetrusler. Nepal sier de har forpliktet seg på menneskerettighetene, men når det gjelder trosfrihet er dette bare på papiret.

– Jeg er enig med deg. Du skal ha rett til å reise til Nepal og utøve din tro, og hvis du stenges i det, vil jeg forsvare deg, svarer Eide.

Likeverd

– *Når bør religionsutøvelse begrenses?*

– Hvis ytringene er av en slik karakter at de truer sikkerheten, at det er sjikanøst og oppfordrer til vold, bør det settes en grense. Men folk skal få mene det de vil, og si det de vil, mener Eide.

– *Det kom jo til demonstrasjoner blant hinduene i Nepal da dere ble fengslet, Berg?*

– Jeg tror det jeg representerer står for likeverd. Det som utløste disse reaksjonene er at evangeliet har fremgang i Nepal. Dette misliker landets hinduer. Dessuten hersker det stor misnøye blant befolkningen, og samfunnsstrukturen er i stor grad bygd på korrupsjon.

Eide gir Berg medhold:

– Du havnet i Nepal på et tidspunkt der landet var på randen av borgerkrig. Flere i kongefamilien ble drept, og det pågår en ren klassekamp der en ytterliggående venstrefløy kjemper mot statsmakten.

Eide: – Men jeg må spørre deg om en ting. Jeg respekterer din rett til å forkynne, men jeg er kritisk til dine motiver. Jeg mener at andre skal få ha sin religion i fred. I hvilken grad respekterer du en annen religion, er du like tolerant overfor den andre religionen?

Berg: – Vi deler på en måte samme oppfatning. Menneskene i det religiøse systemet lever i trelldom, ikke i frihet. De har en tøff økonomisk situasjon. Evangeliet kan være med på å gi mennesker likeverd.

Eide: – Er ikke dette respektløst?

Berg: – Du kan mene det, men hver og en må få en mulighet, et alternativ til å velge.

Eide: – Så du tilbyr et alternativ, et annet verdsett, så de kan velge mellom hinduisme og kristendom?

Berg: – Ja. Men jeg tror at Jesus er svaret på denne verdens problemer.

Eide: – Du skal ha rett til å reise til Nepal og tilby det kristne alternativet, men hvordan kan du forsvare at det du mener skal være en redning for andre mennesker Dette kan jo fremstå som en fornærmelse av en annen etnisk gruppe, nasjonalitet og tradisjon?

Berg: – Jeg tror på å presentere noe, ikke på å komme med en bok og slå folk i hodet med den. Evangeliet er for meg en levende realitet, men det må bli opp til hver og en å ta stilling til det.

Eide: – Tror du at de er vantro, de du forkynner for?

Berg: – Jeg tror det kun er frelse gjennom Jesus.

Eide: – Hva hvis du møter en hindu, forkynner for ham, og etterpå velger han likevel å bli værende hindu, hva da?

Berg: – Jeg har full respekt for ham som menneske, og nedvurderer ham ikke. Jeg reiser ut som misjonær for å tilby en sannhet. Det er et tilbud. Jeg ville jo aldri sett på dem som dårlige mennesker. Det er Jesus som har betalt frelsen, og det er ingenting man kan gjøre seg fortjent til. Man må skille mellom religion og Jesus.

Eide mener Berg bør få lov til å drive sin «valgkamp» men at han også da må akseptere at velgerne velger annerledes.

Berg nikker.

Eide: – Den respekten som det ligger i å akseptere et annerledes valg er jeg litt usikker på om erkjennes fullt ut i misjonærmiljøet?

Berg: – Jeg har jo for eksempel respekt for en homoseksuell, forklarer Berg.

– Men jeg er ikke enig i hans livsstil, selv om jeg tror den personen er like verdifull for Gud som for meg.

Kulturminner på UNESCO World Heritage List

Nepali Times 14.12.2002

Fritt oversatt og bearbeidet av Thrond Berge Larsen

Nepal prøver nå å få to kulturminner til på UNESCO's liste over verdens viktigste kultur- og naturminner. Det ene er Tilaurakot, hovedstaden i Shakya-kongeriket Kapilavastu som nå ligger i distriktet med samme navn og hvor Siddhartha Gautama (Buddha) tilbrakte sine første 29 år.

Det andre er Ramgram i Nawalparasi-distriktet hvor Buddha's astudhatu, eller siste levninger, ligger. Lumbini Development Trust har lenge ønsket å få dem inkludert i den globale listen. Nepal har i dag fire objekter på listen, det samme som Norge. Disse er Sagarmatha nasjonalpark, Kathmandu-dalen, Royal Chitwan nasjonalpark og Lumbini.

"There has to be local ownership not only to the problems but also to the solutions."

H.E. Ingrid Ofstad

Ms. Ingrid Ofstad is a development worker turned diplomat. Norway, for countries where its main interest is development co-operation, appoints people with development co-operation experience as ambassadors. Ambassador Ofstad comes from NORAD, which is organised under the Norwegian foreign affairs ministry. "I am not what you call a career diplomat," she says. At NORAD in Oslo she was Director, Technical Department. She has also worked in Tanzania and spent three years in India. Ambassador Ofstad has spent more than one year in Nepal—she was here to set up the embassy and returned as its first Resident Ambassador.

October - December 2001 **THE ORGANISATION**

Q. What is the development vision of NORAD?

A. In Nepal Norway is one small partner working in a bigger context of development partners. What we hope to do is contribute positively to the development process that reduces poverty. We feel that this has to be a Nepali-led process involving local people, local and central level administration and political leaders. What we can do is to support those organisations and structures that promote pro-poor change. With our partners we identify areas where we can collaborate. There is a lot of potential in the many community-based organisations here. Many people work hard to get out of poverty, there are also people in leadership positions who want change, but there is something in between that doesn't function.

Norway's cooperation with Nepal started as a people-to-people

relationship, with active participation of non-governmental organisations and academia. It expanded into private joint venture cooperations in the field of hydropower. The establishment of an Embassy in Kathmandu in January 2000, opened up for a broader relationship with the government. Funding from NORAD is presently contributing to the Basic and Primary Education, the Melamchi Water

Supply Project and the Energy/Hydropower sector, as well as Human Rights activities. We are also planning to support the next phase of the Privatisation Programme together with DFID. Generally speaking we prefer to collaborate with other donors, under the leadership of the government.

We have the aim of contributing to the reduction of poverty in the long run and we hope it will take place eventually. But on a more limited scale, we hope that with our support to education, which is important for people's participation, more children especially girls will get quality education. We also hope that in the long term, the country will be able to attract funding that is not donor-based. We would like to see that the country becomes more independent and is able to attract foreign investments rather than donor-funds.

Q. Do you think aid can actually be effective?

A. Not always! If aid is not used to support processes that are driven by people of this country then the likelihood of it being effective is minimal. There has to be local ownership not only to the problems but also to the solutions. If we give aid by providing technical assistance and dictating the solutions, I don't think the goals achieved will be sustainable.

Q. What are some of the challenges faced by the donors?

A. If you talk about the government-donor relationship, there are problems

on both the sides. On the Nepali side, the administration is not very efficient, there are a lot of bottlenecks, there is a lack of transparency and accountability and the implementation rate is very slow. The donors too, have a very long way to go to have a joint approach. Each ministry may be dealing with ten different donors who have ten different systems of reporting, monitoring and accounting. This creates high transaction costs for the government. There is a lot of difficulty in being on the recipient side because we have not joined hands. If the government is strong, they can demand joint efforts from donors and identify the results they want to achieve, and that is what I think the government here should do. Rather than trying to satisfy the donors the government may set up their own priorities and lead the donors. I think it is for us to say on what basis we can back them and let them take the lead. Donors are worried about the inefficiency of the central government, the lack of decentralisation and misuse of funds, for example. The government needs to have the total picture of the development efforts in the country and decide on what needs to be done. So there are jobs to do on both sides to increase transparency and accountability and create healthy partnerships.

Q. How do you view the development co-operation in Nepal?

A. I think the old-fashioned way of giving and receiving aid still prevails in Nepal. There is a lot of earmarking of funds and there is a lot of project

funding where the donors keep control of everything. Basically, there is a lack of trust in the government system. I hope that we can contribute to build a more efficient civil service as a basis for increased trust. My feeling is that the people in the system are more capable than they may seem in the first round. My experience is that when people are given responsibilities, they usually take it, if they are not afraid of backlash.

The government offices have many competent people. It's the system that does not work. The government has to relate to the people, irrespective of caste, ethnicity and gender, to build up trust. If there is no trust between the people and the government, there is not much the donors can do to make development sustainable. It is important that the relationship between the people and the government is strengthened and that government is receptive to what the people have to say and that development efforts are carried out in a participatory manner. For example, if there is no local ownership of schools, then teachers will continue to be absent and quality will continue to be compromised.

I would also like to encourage Nepalis to take more pride in what has actually been achieved during the last decade. Everybody here is very good at criticising, and few dare to be proud of the improvements made, for example, in health and education in this country.

Q. What would be the most critical area in development?

A. In a way all areas are equally important. Education, drinking water

supply, energy, human rights and reforms are areas that we support. I don't believe that there is one area that makes the difference. For example, if you only provide education and people don't have the opportunities to make use of that education, then education doesn't really help. If government feels that there are too many donors in a certain sector when it makes its next five year plan, or strategy for poverty reduction, then we should all be willing to shift. It is important that priorities are made to get the package right.

Q. Norway has been supporting Nepal for a long time what was the reason for opening up an embassy?

A. As I mentioned, the cooperation began as a people-to-people relationship between people involved in NGO movement, between universities, researchers and among students. From there, it developed into an interest of the Norwegian private sector to invest in hydropower. And because of the way in which these relationships developed, the Norwegian parliament decided to build up a relationship with the government.

Having an embassy here has helped to improve the understanding between the two governments. Development cooperation is a lot about communication and relationships. We have learnt a lot about Nepal and we hope that they have learnt at least a little about us. So I hope that we can be a more flexible and relevant partner and that we can respond more adequately to the country's needs.

Q. You are a member of Nepal Development Forum, what is your role there?

A. Nepal Development Forum (NDF) is a forum where the government meets with their bilateral and multilateral development partners. Last meeting was held in Paris in April 2000. Next meeting will according to plans be held in Nepal in February 2001. This time we hope that other development partners in the civil society will be able to contribute to the discussions. It is now being prepared by the government. There are two main issues that donors are concerned about. Firstly that the next five-year plan will really focus on poverty alleviation and a participatory process to development, and secondly that the government will be able to prioritise the efforts towards that end. If they do, donors will be willing to work in partnership to achieve common results, and harmonise the donors' response to national priorities. This is an international effort but it is also a local effort to see how donors can work better together and in partnership with government and civil society.

Q. Do you see a mechanism coming up where people have a greater say in the development practices?

A. I think it is important to note that the NDF is not just a meeting. It is the process that takes place before the meeting and hopefully also after the meeting. In the meeting itself, the government

presents papers on the status of development of Nepal and the next time they also plan to present a draft strategy paper for poverty reduction. The papers that are presented will hopefully be based on discussions that the government conducts with the civil society and the private sector. Therefore, in the NDF meeting, it is not only the views of government that are represented but also those of the private sector and civil society.

Q. Do you see a consensus among the different players on priority areas?

A. I don't think there is a strong disagreement among the development partners in Nepal. The donors tend to get frustrated with the inefficiency of the government system. The differences are less on the priorities and more on the implementation. We would like things to move faster than it does. For me it is difficult to understand why things take so long time. I do know that Nepal does not have very long traditions in democratic decision-making, and that there is a long way to go before the political system can function effectively. When it comes to the civil service, again I would like to say that there are capable people but, the system is inefficient. Whether this is because there are too many people who are happy with the status quo or even gain from it, or whether it is because the whole civil service is dominated by men from two castes or whether there are other reasons, I don't know. The people in many ways know what they need, but there

is something about the way in which you communicate and make decisions that is far from pro-poor and efficient.

Q. How do you cooperate with other donors?

A. In the Basic and Primary Education Programme (BPEP), we cooperate with four other donors. Denmark, Finland, European Commission, World Bank and Norway have agreed to put all the money in a basket to support the government's national programme. Each donor takes turns to be the coordinator each year. This is a huge programme but we have only one system of reporting, one review together and one monitoring system. So hopefully, the communication and coordination with government and among donors is easier and more efficient.

In the Melamchi water supply project, the donors are coordinated by the Asian Development Bank and apart from Norway and ADB, other donors are Sida/Sweden, the Nordic Development Fund, OPEC (Organisation of Petroleum Exporting Countries) and Japan International Bank (JIBC) and JICA/Japan.

In the energy sector, it has mostly been private sector investment from our side. We are basically working on defining our portfolio and we are sure we will find partners in this area as well. In privatisation we are cooperating with DFID/UK. The embassy does not provide direct support to local NGOs; however, we are working on trying to find ways to extend support to the civil society in remote parts of the country.

Q. Do you have any development success stories in Nepal?

A. I feel there has been a difference in the way the education sector is being implemented. When the planning of BPEP II started a few years ago, it was very donor driven. Now the government has taken the responsibility, the documentation is done by them and they lead all the review meetings. It has unfortunately not yet given results in the ground and we will have to focus more on the school level in the future, but the relationship between the Ministry and the donors is different and that is very encouraging.

There are smaller success stories like the Hydro-lab Pvt. Ltd. It was established with little resources from NORAD, land from the Institute of Engineering, some money from an NGO private fund in Norway and technical support from the Norwegian University of Science and Technology. Now the company has grown to be a well-equipped hydraulic laboratory. They carry out model studies of river basin where they can test how the water flows so that they can plan how to make an intake for a tunnel or see the impact of making a dam. To have such a hi-tech laboratory in Nepal is very encouraging, very cost effective and practical.

Q. To move away from development to management, what is it that makes Norway a better managed country than Nepal?

A. Well, there are a number of

factors that may have played a role. Our constitution was made in 1814 and we have had a multi-party democracy for more than hundred years. The emphasis on education for all has been a very important factor. The strong emphasis on gender equality is another. We also managed to start building a democratic society with strong civil organisations before the class differences became too big. Norway was until recently predominantly a rural society and the ownership to our natural resources did not promote big differences. There is still a general sense among Norwegians that inequality is not good, and that it doesn't promote development. Another reason could be the so-called "Scandinavian model", which promotes good working relationships between the government, the private sector and the NGO movement.

It has taken us a long time and hard work, and we have lost some values on the way. I don't think that you should feel negative with the way things are. You should be more eager to learn from the good examples and find ways to improve. There are a lot of Nepalis who are dissatisfied and compare Nepal to more modern societies. I think this is unfair and not very constructive. It will be better to look ahead and see how you can contribute to make things better. Somehow, it makes it more difficult that you have the modern society together with the poor and remote society in one country and one world at the same time. But if there were more people who feel that it is their

responsibility to improve things but inside Nepal and globally, the process of development would be faster.

Q. What are some of the Management challenges that you have faced?

A. I'm responsible for the people working for the Embassy as well as for our relationship with the Nepali society. Therefore, the challenge is to have open communication without prejudice and to always be willing to change your opinion if you are wrong and always be willing to listen to new information. The challenge here at the Embassy is to get the team to work together despite all our differences and to make maximum use of these differences. The challenge in Nepal is to work with the civil society, the private sector and the government in a transparent and confidence-inspiring manner. I hope that together we can make the difference. To be honest and transparent in your relationship with others and to promote equality and respect is always a challenge. I've been a leader in different type of settings, but the challenges are the same.

Q. What makes it easy for you to manage?

A. I believe it is possible to make a big difference if people work as a team rather than as separate individuals. So the challenge of being a leader is to make that happen and to see that it's more creative and stimulating to achieve results together. I think it is easier to manage a team that has a common understanding of the results we want to achieve.

Nytt prosjekt for å hjelpe Kamaiyaer

*Rising Nepal 14. desember 2001 og Kathmandu Post 13. januar 2002
Fritt oversatt og bearbeidet av Kristine Alsvik*

Den nepalesiske regjering og den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO) signerte en erklæring 14. desember for implementeringen av et prosjekt ILO kaller "Sustainable Elimination of Bonded Labour in Nepal". Det tre års lange prosjektet har som mål å støtte tidligere kamaiyaer i deres arbeid med å skape seg en sikker framtid. Kamaiyaene er folk som tidligere var bundet til slaveliknende arbeidskontrakter. Prosjektet skal hjelpe kamaiyene med å unngå å havne i bundne arbeidskontrakter og andre former for arbeid hvor de blir utnyttet. Prosjektet er sentrert i Tarai, og området rundt. Prosjektet har som mål at de tidligere kamaiyaene skal bli frie lønnsarbeidere innenfor jordbruk, dette skal blant annet sikres ved å innføre ulike arbeidsstandarder innen sektoren. Prosjektet er støttet av USAs Department of Labour. Omtrent 14.000 familier, hvorav ca 8000 av dem er landløse og/eller husløse, vil dra nytte av prosjektet. Prosjektet vil bli implementert av flere nasjonale og lokale organisasjoner, blant disse statlige organisasjoner, interesseorganisasjoner for arbeidere og NGOer. Prosjektet bygger på tidligere og andre pågående ILO prosjekter. Disse prosjektene har så langt vært fokusert i relativt små områder, men har vist seg å være suksessfulle. Det vil bli foretatt kampanjer for å vekke folks bevissthet rundt problemene, data skal samles inn og bearbeides og programmer som fokuserer på langsiktig vedvarende skal utformes.

Har ingen ting

Prosjekter slik som dette har et stort og vanskelig felt foran seg. Mange av de tidligere kamaiyaene har verken arbeid eller land, og mange familier er derfor avhengig av å sende sine barn i arbeid. Mange av dem sender sine døtre bort som husholdersker (kamlari). En av disse er Itbare Tharu fra Manau VDC. Han venter på sin datter som det siste året har vært i arbeid som husholderske. Han håper at datterens inntekt vil gjøre det mulig for familien å feire den årlige Maghi festivalen den 14. januar. Det samme håper Raj Kumar Tharu fra Shivapur VDC. Han har ingen penger til å feire festivalen med, og håper at hans datter kan hjelpe ham. Han vet allikevel at hans datters penger ikke vil være nok til å dekke festlighetene. Han sier at han ikke har mulighet til å ta seg av sin familie på elleve medlemmer, og at han derfor sender av gårde sine eldste døtre for å la dem arbeide som hushjelpere. Maghi er en veldig viktig festival blant Tharuene og den eneste gangen i året hvor familien har mulighet til å være samlet. Resten av året jobber de for sine respektive godseiere, og under Maghi har de etter tradisjonen rett til å si opp eller fornye sin kontrakt med arbeidsgiveren. Det er hundrevis av Tharu-barn som jobber for andre hushold i Nepalgunj, Dang, Surkhet, Butwal, Pokhara og Kathmandu. Barna blir sendt av gårde fra sine familier og må leve alene i fremmede byer. Barna har ingen skolegang og må jobbe veldig hardt for sine arbeidsgivere. Selv ikke hvis de blir syke får de lov til å dra hjem for å besøke familien sin. Ofte opplever mange at de heller ikke får den betalingen som ble avtalt. Selv om kamaiyaene etter nepalesisk lov nå er frigitt fra denne formen for bundet arbeid (loven ble vedtatt 17. juli 2000), er det altså mange som fortsatt lever og jobber under svært dårlige forhold. Ifølge Mukti Bahadur Swar, som jobber for Bardiya District Land Registration Committee, er det ca 800 barn bare fra Bardiya som jobber som hushjelpere i ulike byer i Nepal.

Utdanning og utvikling i Nepal; Tiårsprosjekt uten resultater?

*Kathmandu Post 9. november, 7., 8., 10., 12., 18. og 25. desember 2001,
Nepalnews.com 28. januar 2002
Fritt oversatt og bearbeidet av Kristine Alsvik*

Nepalesiske myndigheter og donorer gikk i desember gjennom de foreløpige resultatene av - det største utdanningsprosjektet i landet noensinne - "Basic and Primary Education Programme" (BPEP) – uten å finne de helt oppløftende resultatene.

Programmet ble startet i 1991 og hovedmålet er å gi flere barn en mulighet til å få skolegang. I dag er det ca 600.000 barn i Nepal mellom seks og ti år som ikke har tilbud om utdanning. Prosjektet, med et budsjett på \$106 millioner, har som mål å hjelpe rundt 3 millioner barn til å få en ordentlig skolegang. Den nepalesiske regjering står for 4,5 % av budsjettet, resten av pengene kommer fra ulike donorland og organisasjoner, og 19 millioner kommer fra direkte støtte. Videre er 81% av budsjettet beholdt barn i rurale områder.

Fortsatt har nærmere 20% av barna i Nepal aldri sett innsiden av et klasserom. Kritikere av BPEP-prosjektet mener at man så langt ikke har fått gjennomført noe av det som var målene i den første fasen av prosjektet. Tidligere utdanningsminister, Kesar Bahadur Bista, sier at de som står bak prosjektet ikke har klart å gjennomføre prosjektet på et desentralisert nivå, selv ikke en ordentlig kartlegging av distriktene har funnet sted. Ansvaret for prosjektet skulle ha blitt overført til lokale myndigheter slik som var den opprinnelige planen, nå har dessverre prosjektet blitt politisert, sier han. Flere innen utdanningssektoren er enige med Bistas evaluering av prosjektet. "Prosjektet har ikke vært tilfredsstillende, ingen veiledning har funnet sted og det har heller ikke vært noen oppfølging av lærernes opplæring, sier han.

600 000 barn uten skoletilbud

Programmet ble evaluert på en to uker lang konferanse hvor nepalesiske myndigheter og representanter fra donorlandene og organisasjonen var til stede. Donorene er Norge, Danmark, Finland, EU, Verdensbanken, UNICEF, Japanese International Cooperation Agency og den Asiatiske Utviklingsbank. Hovedfokuset i diskusjonen var hvordan man skulle ordne skolegang til de 600.000 barn som i dag ikke har dette tilbudet. Agendaen "Education for all by 2015", en deklarasjon som ble lagd under World Summit for Children i 1990, hvor Nepal deltok, ble også diskutert.

Å fokusere på utdanning blir av Verdensbanken og flere andre bistandsorganisasjoner sett på som et av hovedfokusområdene for å redusere fattigdommen i Nepal. En rapport utgitt av Verdensbankens South Asia Region Human Development Region, Nepal ("Priorities and Strategies for Education Reform"), viser at Nepal ligger etter når det gjelder å forbedre arbeidsproduktiviteten, økonomisk vekst og livskvalitet nettopp fordi befolkningen i høy grad ikke er utdannet og dermed i mange sammenhenger ikke vet hvordan de skal få tak i den informasjonen de trenger. Rapporten sier videre at tilgangen på primærutdanning er for dårlig og at nivået på undervisningen også generelt er for dårlig.

Den asiatiske utviklingsbanken (ADB) gav i januar i år Nepal et lån på \$19, 618 for å implementere et utdanningsprosjekt. Prosjektets mål er å forbedre kvaliteten på utdanningen i landet, støtte prosjekter for seminarer for lærerne og utbygging av den

institusjonelle kapasiteten. Totalt vil 130,000 lærere og andre som jobber innen utdanningssektoren nyte godt av prosjektet.

Tillegg i utdanningsloven

I forbindelse med vektleggingen på utdanning, har regjeringen kommet med et syvende tillegg til utdanningsloven. Tillegget slår fast at myndighetene er forpliktet til å gjennomføre en utdanningspolitikk som er gjennomsynbar og ansvarlig, og at det skal legges større vekt på desentralisering enn det har blitt gjort hittil. Forslagene i det nye tillegget har imidlertid høstet kritikk fra fagpersoner, blant annet fordi man fortsatt må betale skolepenger i barnetrinnene. I november protesterte lærere over hele landet mot det nye tillegget, de mente at det ville påvirke deres profesjonelle interesser. Mange lærere tilknyttet Nepal Teachers' Association (NTA) og som er lojale ovenfor regjeringspartiet National Congress (NC) markerte sin protest ved å melde seg ut av partiet. Som nevnt i forrige utgave av Hamro Patrika, må alle lærere, også de som er fast ansatt, gjennomgå en test i løpet av de neste fem årene for å få et obligatorisk "sertifikat" for å kunne jobbe som lærere. Det er også forslag om at lærere ikke skal få lov til å være medlemmer av politiske parti. Ifølge de nye vedtakene vil også alle som blir tatt med falske papirer på sin utdanning bli anmeldt for korrupsjon og miste sine stillinger.

Sementfabrikken i Kathmandu stengt, men luftkvaliteten er ikke bedret

Nepali Times 11-17 Januar 2002

Hemlata Rai, oversatt av Øystein Berg

Da sementfabrikken i Chobhar like sør for Kathmandu ble stengt 14. januar trodde alle at luftkvaliteten i Kathmandudalen skulle bli vesentlig bedre. Fabrikken hadde spydd ut sot og sementstøv i betydelige mengder i 25 år.

Nå er fabrikken borte, men luftkvaliteten har ikke blitt bedre. Grunnen til dette kan ses i kanten av risterrassene, like ved den gamle fabrikken: Seks små ovner for brenning av murstein er nettopp bygget, og ut av ovnene velter det svart røyk stort sett hele dagen. Den nye forurensningen legger seg som et belte i den sørlige delen av dalen, og beveger man seg østover mot Bhaktapur oppdager man flere og flere, ja hundrevis av disse ovnene som er bygget for å dekke det økende behovet for bygningsmateriale i Kathmandu og omkringliggende områder.

Røyken merkes kanskje ikke så mye av de som bor i selve byen, men folk i sørlige deler av dalen klager over klesvask, utebord og stoler som blir skitne av røyken. Hva som skjer med lungene til innbyggerne kan man bare forestille seg. Smogen som dannes når denne forurensningen og daltåka blandes skaper også problemer for flytrafikken, særlig i morgentimene. Flyplassmyndighetene melder at dette problemet nå har blitt større enn noensinne, og mener at dette antakelig har sammenheng med den eksplosive utviklingen av antall ovner rundt Kathmandu.

Det har så langt vist seg vanskelig å gjøre noe med problemet på grunn av ineffektivitet hos myndighetene og at eierne av ovnene ignorerer henvendelser og pålegg om å stenge ovnene.

Nepal pursue Test dream

Nepal: Low on funding, but high on enthusiasm

Victory over Pakistan at the Under-19 World Cup has put Nepal's cricketers on the map. Nick Hoult reveals their ambitions for the future.

Cricket's global family is expanding and a couple of the recent additions are causing quite a stir at the Under-19 World Cup.

Thanks to the worldwide development programme put in place by the International Cricket Council, the game is reaching new audiences and the non-Test playing nations are slowly beginning to catch up with the big boys.

The contrast between the haves and have nots is startling at youth level.

While England's players are receiving a fee for their participation - the only team that are being paid - the players of Papua New Guinea arrived in New Zealand without any cricket boots.

Matches against the likes of Nepal, Namibia and Papua New Guinea offered no more than an outdoor net in the past to the likes of Sri Lanka and Pakistan, but in the first week of the tournament a few egos have been dented.

Nepal's startling 30-run

win over Pakistan at Lincoln Green is the

biggest upset in the history of the competition, and it came on the same day that Namibia defeated the beaten finalists of the 2000 World Cup, Sri Lanka.

The win over Pakistan will live with them forever

Nepal coach Roy Dias

For Nepal, the result will give their game a huge filip and the players that swept aside Pakistan will be lauded as heroes in Kathmandu.

BBC SPORT

You are in: **Cricket**
Tuesday, 22 January, 2002

out here the only practice the guys had put in was against a bowling machine in the indoor nets," he said.

"The guys have never faced bowling as good as this, so to come out here and win shows what talent they have.

"The Asian Cricket Council have invested money into cricket in Nepal and that must be continued. I'm worried that at the end of this tournament the investment in Nepalese cricket will fall off and that will be a big shame. It will be a big loss to international cricket if this chance is missed.

"This has been a great tournament for these guys and no matter what they achieve during the rest of their careers, the win over Pakistan will live with them forever."

It's not only the Nepalese players who will always remember this competition with Namibia deservedly beating Sri Lanka by four wickets to claim their first ever victory in an Under-19s World Cup.

"We are working hard on developing cricket at the grass roots level in Namibia and are taking it out into the rural areas," said coach Werner Jeffrey.

"The next stage of our development will be to encourage the indigenous population to take up the game."

The performances of Nepal and Namibia have given heart to the countries at the other end of the international scale.

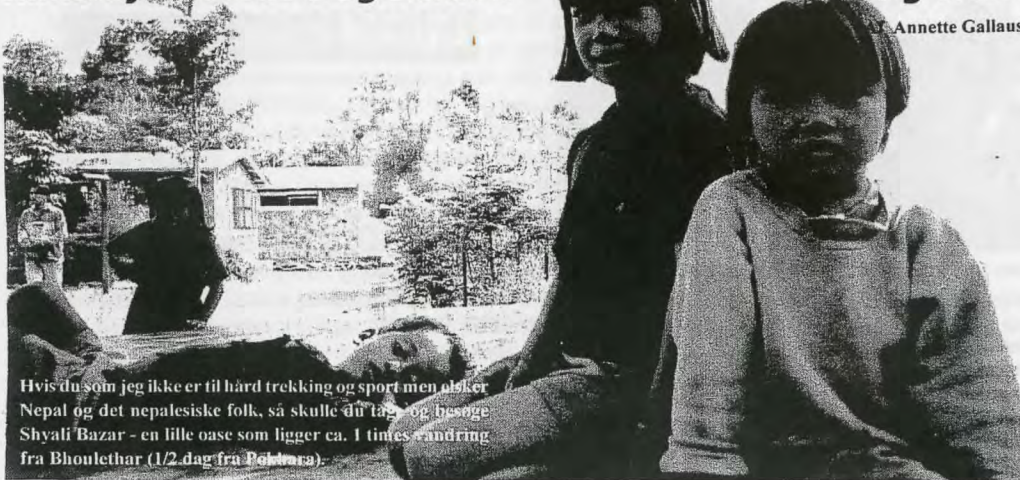
Progress will be slow but if help is forthcoming from the more prosperous nations, cricket will benefit from the blossoming of new talent.

Shyali Bazar

Himalaya Rescue Dog station

- et besøg værd

Annette Gallaus

Hvis du som jeg ikke er til hård trekking og sport men elsker Nepal og det nepalesiske folk, så skulle du tage og besøge Shyali Bazar - en lille oase som ligger ca. 1 times vandring fra Bhoulthar (1/2 dag fra Pokhara).

Shyali bazar er i dag bygget op omkring en lille skole med ca. 150 børn, som ligger i et naturskønt område. Vestlige sponsorer har gjort det hele muligt, de har fra starten bakket ideen op og givet økonomisk støtte.

Det hele startede med en vision. Man ønskede at lave en første classes undervisning for børn, der ellers ikke ville få nogen skolegang. Skolen er bygget på egen jord og finansieret uden lån. Alt bygget i gedigne materialer. Skolen fungerer efter vestlig standard med rindende vand i hanerne, pæne og rene toiletforhold, urte- og grøntsagshaver og fiskebassiner.

Skolens udgangspunkt er nul ritualer, nul lærertæsk, nul skoleuniform, nul politisk eller religiøs indoktrinering.

I Shyali bazar findes endvidere et 24 sengs hospital, som hele omegnen kan benytte sig af. De første elever er allerede i gang med en lægeuddannelse, og når de er færdige, vil de unge kandidater vende tilbage til Shyali for at betale for deres uddannelse via arbejde på hospitalet.

Himalaya Dog Resque Station

...har også sin base i Shyali. Her er medlemmerne hentet primært fra de fattige bjergstammer. De har med deres ansættelse fået en stabil indkomst, og deres børn er sikret skolegang. "Dog Squaden" er en lille enhed af hundeførere og schæferhunde, der er trænet til at finde vildfarne trekkere i bjergene. Hele stedet er opbygget gennem 12 år af hollænderen Ingo (en pragtfuld mand!). Han har lagt hele sin sjæl her og han kæmper dagligt for at få alle ender til at nå sammen, for selvom man modtager sponserpenge er der meget svært at få økonomien til at hænge sammen.

I Shyali er der også et lille lodge med et godt køkken og 3 værelser (9 senge). Her var jeg i tre dage og havde det pragtfuldt. Her får man sin sjæl med, der er masser af glade børn,

arbejdende mænd og kvinder. Og alting er så pænt og rent - grøntsagshaven, de mexicanske bananpalmer, fiskebassinet med karper og catfish, som vi fodrede hver morgen.

Terrasserne, som er bygget ovenpå de afbrændte affaldsbunker og beplantet med træer og buske. Gæssene og ænderne, som vader rundt over det hele.

En lille ilder, der nu er tam, besøger køkkenet og bliver fodret. Deng skæbne er usædvanlig; den havde slået en af ællingerne ihjel,

Nepal Vision

9. årgang nr. 2 december 2001

UNICEF-sjef vil satse på kvinder

TIBETANEREN APRIL 2001

Den nepalske visegeneralsekretæren i UNICEF, Kul Chandra Gautam (53), er optimistisk til tross for kynismen, fatalismen og AIDS-faren. Og han vil satse på uddanning for kvinder.

"Kynismen er hinderet for Nepals udvikling i dag", sier Gautam i et intervju med Nepali times. Gautam omtales som en "self-made man" som har kommet seg frem med egen innsats, uten hjelp fra "viktige personer".

Sammenlignet med de andre lavest udviklede land i verden, ser Gautam Nepal som "gjennomsnittlig" og "litt bedre enn de verste".

- Fatalisme er et gammelt hinder for utvikling. Et nytt hinder for utvikling i dette landet er kynisme. Vi burde se på noen av de tingene vi har lyktes med mot alle odds, og være litt mer optimistiske, sier han. Og trekker frem som eksempel at vitamin A-prosjektet i Nepal ble omtalt som det beste i verden på et stort møte om global helse i Washington DC i fjor. Hvis du leser nepalske aviser, får du aldri vite slikt. Journalister her burde fremheve det positive og bekjempe kynismen, sier han.

- I en heldig situasjon

Videre sier han at Nepal på mange måter er i en heldig situasjon.

- Her har vi et land som alle liker. Hvis vi kunne produsere resultater, så finnes det

ingen grenser for pengestøtte utenfra. Og:

- Vi har et godt forhold til våre naboer, og vi har alles goodwill. Det er all grunn til at vi burde gjøre det bedre enn vi gjør.

- Men det er flere ting som bekymrer Gautam. Ikke minst barneprostitusjonen og omfanget av HIV/AIDS, som han mener mener er i ferd med å bli alarmerende.

- I løpet av ti års tid vil HIV/AIDS være den største dødsårsaken blant unge i dette landet, sier han.

Gautam kritiserer også arbeidet med å gi kvinner utdanningsmuligheter for å gå svært tregt, og han sier at dette bør være UNICEFs høyeste prioritet i Nepal i årene som kommer.

I Nepal har flere ulike FN-organisasjoner begynt å jobbe i fellesskap for å bekjempe fattigdommen. Dette sier Gautam er en bevisst strategi.

- Fattigdommen har minst tre dimensjoner: inntekt, mangel på grunnleggende sosiale tjenester og mangel på utdanning og helse som både konsekvenser av og årsaker til fattigdom. Vi innså at om vi arbeider i noen av distriktene og landsbyene med en integrert plan, vil det gi en forsterkende effekt, sier han.

Khumbu hopes for spring

Despite the emergency, trekking and mountaineering may lift Nepal's sagging tourism.

ALOK TUMBAHANGPHEY
NEPALI TIMES 11-17 JANUARY 2002

On a hilltop overlooking Kathmandu, a few minutes uphill from the sleeping Vishnu at Budhanilkantha, is a house that Bharat Rai calls his dream house. You don't see it until it is right in front of you, and even then it looks like a typical Nepali hill house. So what's so special about it? It is cosy, airy, bright, elegant and comfortable. And get this: it cost only Rs 500,000 to build. So why are people constructing mammoth mansions in Bhaishapati with corinthian columns and Greco-Roman arches in Beverly Hills-style villas that cost Rs 50 million? Ask them. Bharat Rai is an enthusiastic lover of tradition and culture. Twenty years ago when Budhanilkantha was the boondocks, the son of a Gurkha soldier had the nerve to buy just over one hectare of land at an unbelievable Rs 125,000. The land was too rocky for agriculture and the farmer sold it for a song.

Rai dreamed that he would build a modern house that had no pretensions of being Nepali, just a nice comfortable house with full modern amenities. Using locally available labour and materials, he began building a house with the help of a German architect. He used the abundant stones in his property, employed the south-facing slope for maximum sunlight. It was a spacious and bright house, and with his interest in gardening and horticulture, Rai raised an orchard in the slope below the house. But something was still missing. "We come from the hills and we need to have a bit of the culture around us, and the house just wasn't Nepal. I still wanted a Nepali house." Eventually, Rai's family moved closer to the town because of his daughter's education, and he rented out his house.

The tenant turned out to be a god-send: a former Peace Corps volunteer who had spent five years in Gorkha in the early 1970s who shared Rai's passion for traditional Nepali houses. The two got together and started plotting. Consulting their architect friends, Rai and his tenant went out to the hills on the fringes of the Shivapuri reserve taking pictures of traditional houses from all sides. They drew the plan: a simple rectangular house that took advantage of the slope for a split-level two storey house with Nepali tile roof. The beams and floor are made of wood, the outside is coated with cement mixed with mud to give it a traditional look that is also durable. Everything except the cement was made from locally available materials, and the elegant building is now a guesthouse for Rai's tenant, Nick Langton, who is director in Kathmandu of the Asia Foundation.

Both Rai and Langton are ecstatic with the result. "This is exactly like I had visualised it: a low cost house, that blends with the surroundings, is simple and comfortable." Listening to the laments of Kathmandu-based expats about the lack of spacious, comfortable and traditional houses it is a wonder why more people do not follow Bharat Rai's example. He asks: "Why do Nepalis who want to rent their homes think that foreigners want to live in those ugly ostentatious buildings?" In fact, it would make perfect business sense for Nepali home builders to invest more on traditional houses with modern amenities—there is a better chance of renting it out. For Rai, who has always been an old-fashioned traditionalist, this is just common sense. He has now got together with some partners to set up a private forest in Chitwan to grow hardwood sisau trees. "It is a long term investment but to take care of that we have let people cultivate herbs, and cash crops such as ginger on the forest floor," he says. "We have to keep asking ourselves, is what we do good for the land? Will it last? Will it set a good example?" Rai, for one, has certainly found the right answers to all these questions and is setting an example by doing. And using his common sense.

Dinesh Adhikari En pasifistisk poet i krigstid

Redaksjonell tekst oversatt av Synnøve Nes

Poeten and tekstforfatteren Dinesh Adhikari (som besøkte Norge i høst - red.anm), klarer å ta opp de mørkeste sidene ved menneskenes virkelighet i skrivingen sin. I de pasifistiske diktene som er oversatt til engelsk nedenfor, tar

han opp temaet "krig" og krigens mange umenneskelige konsekvenser.

Disse diktene ser tilbake til tidligere kriger, når fienden har vært helt klart definert, når grensene mellom nasjoner har vært klart staket ut, når brutal menneskelig styrke spilte en like viktig rolle på slagmarken som teknologi gjorde. I dag, når nasjonale geriljastyrker står for krigføringen og internasjonal terrorisme kompliserer enhver enkel oppfatning av begrepet "krig", kan disse diktene se ut som de har gått ut på dato. Likevel snakker de til slagmarkens evige språk: kjærligheten man mister, hjerter som blir harde, voldens villskap.

The Other Side to Belief

1. Settlement after settlement has been razed by neutron blasts
All greenery has wilted
The peacocks have stopped dancing
Springtime is wailing
Haven't you gone mad even now?
If not
I must believe you've lost your head

2. Things are so far gone now
with each new birth a martyr is born
a funeral procession is born
a shroud is born
You're seeing all this, aren't you?
In its first few hours
that baby there
is being deprived of his mother's lap
is being deprived of his mother's breast
on charges of treason against the nation
Your eyes haven't yet moistened?
If not
I must believe you've lost your heart

3. Vying to extend the boundaries of nations
giving up their own shelters

giving up the mouthfuls they had gathered
 people have gone to live as refugees
 east/west/in all directions
 uncertain/aimless
 The act of suicide banned by law
 has proved inevitable in practice
 The Bhandarkhal massacre is repeating
 The Kot massacre is on the way to reviving
 What, haven't you gone mad even now?
 If not
 I must believe you've lost your head

Diktet nedenfor er til en krigsenke. Selv om det framstår som et dikt fra andre verdenskrig, kan det fremdeles bli sett som relevant i dag. Med stadig voksende spekulasjoner om at den britiske hær kan plassere Gurkha tropper i Afghanistan (denne artikkelen ble skrevet midt under bombingene av Afghanistan - red.anm).

Soldier

Wait! Don't shatter the chiming bangles on your wrists just yet
 The rhododendron pinned to your plaited hair
 the way a baby's mouth sticks to a mother's breast—
 it suits your youthfulness well
 Stop! Don't desecrate your looks
 washing off the sindoor in the parting of your hair
 all for desire, leave it be! Don't kill yourself
 breaking the strands of your beaded necklace
 The round sindoor teeka
 glimmering on your forehead
 matches the blush of your cheeks
 Just because a trifling letter
 bound in handspun string arrived
 I will not say your husband has died
 And if anyone should insist he is dead—
 Be proud!
 Your husband hasn't died for nothing
 He has enriched the soil of this country
 on which you sow grains
 Amid the dearth that makes one pick rice grains from
 rice-teeka
 he has arranged for one meal of rations each day
 for the baby with an empty stomach on the cot
 You are the wife of a soldier
 Don't you know even this:
 like steam from water and water from steam
 your husband who is said to be dead
 returns now
 as a secure country

And if you ask me,
 listen! I say
 a soldier never
 dies—
 Or else he is dead the day he accepts his appointment

Disse diktene finnes i Dhartiko Geet, en eldre samling av Adhikaris dikt. Adhikari har også skrevet flere andre diktsamlinger, prosasamlinger og sangbøker. Til daglig jobber han som jurist for myndighetene.

Nepali Times 7-13. desember 2001.